

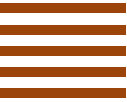

Всі люди народжуються вільними і рівними
у своїй гідності та правах.

(Загальна декларація прав людини, 1948 р.)

OLEKSANDR
DULSKYI
your rights and freedoms

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

ОЛЕКСАНДР ДУЛЬСЬКИЙ

АРЕШТ ≠ В'ЯЗНИЦЯ

НАСТІЛЬНА КНИГА ДЛЯ ТИХ,
ХТО ЗІШТОВХНУВСЯ
ЗІ СВАВІЛЛЯМ В УКРАЇНІ

Київ

2021

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

УДК 35:342.7

Д 82

Дульський, Олександр

Д 82 Арешт ≠ в'язниця / Олександр Дульський. — К.: «Агенція «ІРІО», 2021. — 272 с.

ISBN 978-617-7754-35-9

Це перша правдива книжка про свавілля української держави. Автор розповідає, як обрані нами можновладці створюють умови для найстрашніших злочинів проти свого народу. Однак головна мета видання — навчити, як під час незаконного затримання чи кримінального переслідування не дати себе зламати, засадити, ув'язнити.

УДК 35:342.7

Жодної частини цієї книжки не можна відтворювати в будь-якій формі без письмового дозволу власника авторських прав.

ISBN 978-617-7754-35-9

© Дульський О. Текст, 2021

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

ЗМІСТ

Від редактора	10
ПЕРЕДМОВА.....	14
Особиста історія	16
Адвокат за призначенням	17
Визнання вини. Вигідна пропозиція системи	19
Наведу приклад зі своєї практики	20
Законопроект 9055, або Псевдоприсяга адвоката	23
Адвокат доти є адвокатом, допоки він незалежний.....	25
Чому я вчився захищати українців на європейському досвіді	26
Відстоювати інтереси треба масово!.....	28

РОЗДІЛ 1. ПРЕЗУМПЦІЯ НЕВИНУВАТОСТІ	30
В чому б тебе не запідозрили, для системи ти апріорі вже винен!	35
Кейси та приклади	37
Що потрібно робити, щоб це змінити	38
РОЗДІЛ 2. «МОТЛОХ»	40
Властивості доказів.....	43
Недопустимі (але найбільш популярні) докази	44
«Плоди гнилого дерева»	45
Моя хата скраю.....	48
Якість справ прямо пропорційна.. зарплаті слідчого?.....	50
Кейси та приклади	51
Насправді підкинути можуть будь-що.....	52
РОЗДІЛ 3. СЛІДЧИЙ СУДДЯ	54
Що то за фрукт, та з чим його їдять	56
Діяльність і обов'язки слідчого судді	57
Ми подаватимемо 1000 клопотань... ..	59
Як це працює?.....	60
Часи «правління» прокурорів.....	61
Кейси та приклади	62

РОЗДІЛ 4. АДВОКАТ.....	64
Обираємо захисника: лайфхак від адвоката	67
Адвокат — не кур'єр: руйнуємо стереотипи.....	69
Про хабарі.....	70
Адвокат та дилетант: знаходимо відмінності.....	72
Допомагай або не заважай	74
Адвокат — це учасник правосуддя	76
Справа з арештом та посадкою Давідича, або Система РФ.....	78
Кейси та приклади	81
 РОЗДІЛ 5. ПРОКУРОР	 90
Генерації прокурорів	92
Прокуратура ніколи не була самостійною	95
Прокурор — не ворог.....	100
Версії мають бути відпрацьовані, а не нав'язані.....	102
«Щасливий» і «прокурор» — антоніми	105
Які умови, такі й методи.....	106
Застава чи підстава?.....	108
Стереотипи щодо прокурора.....	109
 РОЗДІЛ 6. СУД.....	 112
Суддя розбереться?..	116
Схеми, впливи та підводні течії.....	118

Коли варто приберегти козир у кишені	120
Тримання під вартою за Законом та без нього....	121
Трохи пересидів.....	123
Новий суддя — нова історія.....	123
Проблеми суддів.....	126
Судова реформа чи «заточка» під нову владу?...	130
РОЗДІЛ 7. ПОТЕРПІЛИЙ	132
Хто такий потерпілий та від чого він, власне, потерпає?	134
Потерпілий має право на... ..	136
Реалізуєш права = наводиш кіпіш	139
Кейси та приклади	141
Я не я і хата не моя. Підстава з хабарем.....	143
Про «нездатність».....	144
РОЗДІЛ 8. ДРУЗІ	148
Кейси та приклади	151
РОЗДІЛ 9. РОДИЧІ	164
Головне — зберегти родину	166
Кейси та приклади	168
Підтримувати, а не співчувати!.....	171
Родичі в суді: добро чи зло?	172

РОЗДІЛ 10. СВАВІЛЛЯ.....	174
Свавілля державних органів.....	177
РОЗДІЛ 11. ІЗ ПЕРШИХ УСТ: ІСТОРІЯ ОДНОГО ПІДЗАХИСНОГО.....	186
Як не сісти до в'язниці?.....	198
ПІСЛЯМОВА.....	199
Метод чотирьох питань.....	202
Страхопокладання.....	204
ДОДАТКИ.....	207

ВІД РЕДАКТОРА

Це перша правдива книжка про свавілля української держави. Автор розповідає, як обрані нами можновладці створюють умови для найстрашніших злочинів проти свого народу.

**ОДНАК ГОЛОВНА МЕТА ВИДАННЯ —
НАВЧИТИ, ЯК ПІД ЧАС НЕЗАКОННОГО
ЗАТРИМАННЯ ЧИ КРИМІНАЛЬНОГО
ПЕРЕСЛІДУВАННЯ НЕ ДАТИ СЕБЕ
ЗЛАМАТИ, ЗАСУДИТИ, УВ'ЯЗНИТИ.
АВТОР НЕОДНОРАЗОВО НАГОЛОШУЄ:
БУДЬ-ХТО З БУДЬ-ЯКИХ МОТИВІВ
МОЖЕ БУТИ ВТЯГНУТИЙ У БРУДНІ
КРИМІНАЛЬНІ ІГРИ.**

Але ніколи не можна здаватися та самому собі підписувати «смертельний вирок». Правильна стратегія захисту, яку допоможе розробити професійний адвокат — це перший крок на шляху до вільного життя.

І це твердження не є голослівним. Чимало енциклопедій та довідників створюють викладачі кафедр, доценти, доктори наук на-

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

ціональних та світових університетів. Проте більшість із них — теоретики, які лише припускають, висувають теорії, навряд чи спроможні вирішити реальну проблему.

АВТОР КНИГИ «АРЕШТ ≠ В'ЯЗНИЦЯ» ОЛЕКСАНДР ДУЛЬСЬКИЙ — ПРАКТИКУЮЧИЙ АДВОКАТ, ВІДОМИЙ ЗА БАГАТЬМА ГУЧНИМИ СПРАВАМИ, РОЗТИРАЖОВАНИМИ У ЗМІ

Більше десяти років він захищає права українців у державних судах та Європейському суді з прав людини. Доводить невинуватість підозрюваних у тяжких кримінальних злочинах та вину держави проти своїх громадян.

Активно вивчаючи європейську правову систему, Олександр Дульський, разом із соратниками з адвокатського середовища, активно впроваджує кращі практики закордонних колег в українську адвокатуру. Проводить зустрічі з головами європейських правових асоціацій, заручається їхньою підтримкою, успішно співпрацює з ними. Відвідування судових засідань, скажімо, у Франції або Німеччині, дають змогу краще зрозуміти судову систему країни загалом та ретельно вивчити стратегію захисту тамтешніх адвокатів.

ЦЕ РОБИТЬСЯ З МЕТОЮ ПОКРАЩЕННЯ СИТУАЦІЇ З СУДОЧИНСТВОМ НА ТЕРИТОРІЇ РІДНОЇ ДЕРЖАВИ

В Україні Олександр Дульський передає нові знання не лише колегам, а й майбутнім захисникам прав і свобод громадян — прово-

дить семінари та лекції для студентів українських вишів. Консультує діячів громадських об'єднань, правозахисні організації, тих, кого бентежить свавілля, беззаконня.

Олександр входить до складу столичної ради адвокатів, є головою комітету з наближення системи адвокатури до європейських стандартів, доктором філософії в галузі права. На сьогодні він має більше 15 відкритих справ проти України в Європейському суді з прав людини.

А ОТЖЕ, ЦЕ ЗАХИСНИК, ЯКИЙ ПРОФЕСІЙНО ТА ВМІЛО ЗАСТОСОВУЄ СВОЇ ЗНАННЯ, ЩОБ РАЗ І НАЗАВЖДИ ВИКОРИНИТИ ЗАСТАРІЛІ ВІДПРАЦЬОВАНІ СХЕМИ ПОСТРАДЯНСЬКОГО ПРАВА.

Автор наводить безліч прикладів, як саме людина, сама того не відаючи, стає причетною до злочину. Йдеться про фальсифікацію доказів, про підкинуті наркотики (зброю, гроші...), про «навішування» чужих правопорушень, про кругову поруку тощо. Тут є все необхідне, щоб раз і назавжди сформувавши чітке уявлення про роботу слідчих, прокурорів, суддів. І ці знання точно допоможуть виплутатися з системи до того, як вона зламає долю вам і вашим близьким.

Погодьтеся: для того, щоб як слід підготуватися до наступного удару, треба знати, звідки на нього чекати. Автор цієї книжки знає. Не один рік перебуваючи у системі, Олександр Дульський досконало вивчив засоби та методи роботи сторони обвинувачення. І повірте, вони далеко не найгуманніші та найчесніші. У більшості випадків навпаки. Кожен, хто потрапив під слідство, піддається шаленому тиску, моральному та фізичному. Людину доводять до виснаження

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

та зізнання будь-яким способом — це головна мета органів обвинувачення. Не розібратися у матеріалах справи, не провести висококласне розслідування, не викрити дійсно винного та покарати за законом. А знайти цапа-відбувайла та зшити білими нитками справу передати до суду. Щоб виконати план, не більше. Робота суду теж має масу недоліків, яким також можна і варто протистояти.

Такою автор зображує гілку влади, яка мала б захищати невинних та карати злочинців. Проте сама у багатьох випадках стає на бік беззаконня. Чому саме зараз виникла потреба говорити про це відкрито, без цензури та страху, у своєму зверненні до читача пояснює Олександр Дульський:

«Якщо ти співпрацюєш зі слідством, укладаєш угоду з прокурором, даєш неправдиві показання, щоб зменшити собі термін, шукаєш знайомих, які “мають особливий підхід” до тих, хто “щось вирішує”, — твоє право, твій вибір. Тут не можна виключати, що ти не все знаєш і тебе банально дурять. Користуються твоєю необізнаністю. Якщо ж твій вибір свідомий — ця книга не для тебе.

Я — адвокат, який звик захищати і робити це активно, настільки, наскільки не описано в жодному світовому посібнику або методичці, адже те, що насправді відбуватиметься з людиною в службових кабінетах та залах судових засідань, є неписаною істиною, прихованою за ширмою КПК. Складно мовчки спостерігати за жадливим обвинувальним ухилом слідства, прокуратури та суддівства, що міцно вкорінився на території всієї України! Впевнений, що ця книга допоможе зрозуміти філософію власного захисту і стимулюватиме рухатися уперед, ламаючи об коліно лихі наміри обвинувальної системи. Будь готовий, обізнаний, приймай виважені рішення та нікому не дозволяй зламати свою долю!»

ПЕРЕДМОВА

Мене звати Олександр Дульський, з 2010 року я — адвокат і я кажу правду! Для багатьох читачів, особливо тих, хто ще не встиг зіштовхнутись із системою, моя розповідь може видатися неймовірною, вигаданою. Та насправді все це було, є та буде, допоки не зміниться соціальна правосвідомість українців. У цій книзі немає ані вигаданих історій, ані вигаданих подій, ані вигаданих імен — лише правда та реальні кейси.

За роки практики аналізуючи адвокатську діяльність, я зрозумів, що попри всі стереотипи та міфи механізм «захисту від правосуддя» в Україні таки існує. Так, він досить розмитий і загальний, на кожному етапі він спокушає виконати відведену в цьому сценарії «роль», спокушає заплющити очі на глухість, некомпетентність та байдужість «вершителя долі». Але повірте, цей механізм захисту існує.

Тому в Україні можна дати реальну рекомендацію, пораду, доктрину — як уникнути в'язниці. Що для цього треба зробити з моменту затримання і надалі? Ці дії НЕ залежать від тяжкості злочину, від резонансності, від реакції суспільства, знайомих, сусідів. Для більшості з них, у тому числі і для суддів, якщо ти підозрюваний, ти вже останній покидьок. Але я знаю, як довести у суді свою невинуватість та не сісти до в'язниці.

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

**ЯКЩО ВАС ЗАТРИМАЛИ, НЕ ВІШАЙТЕ НІС!
ДОЛАЮЧИ СУМНІВИ Й СТРАХ, ВПЕРТО
РУЙНУЙТЕ СТЕРЕОТИПИ, НЕ ОПУСКАЙТЕ
РУКИ, БОРІТЬСЯ НА КОЖНОМУ СУДОВОМУ
ЗАСІДАННІ! І ПАМ'ЯТАЙТЕ: НАВІТЬ
ЯКЩО ЛЮДИНА ОПИНИЛАСЯ НА ЛАВІ
ПІДСУДНИХ, ВОНА ЗАЛИШАЄТЬСЯ
ЛЮДИНОЮ!**

Саме про ваш захист та активну боротьбу з системою і написана ця книга.

Я точно вірю в практичну користь книжки та знаю, що вона не сподобається моїм опонентам — слідчим і прокурорам. Адже я фактично руйную та критикую обвинувальну систему України, яка склалася ще за радянських часів.

Лишень поміркуйте: ціла армія напівпрофесіоналів, низькопрофільних слідчих та прокурорів, яка повинна щодня підтверджувати необхідність свого існування керівництву та суспільству, замість дійсно відловлювати небезпечних злочинців або докопуватися до істини, в більшості випадків фабрикує справи. Адже істина нікому не потрібна, бо вона не приносить дивіденди, та ще й вимагає кропіткої праці і самовідданості, скрупульозності й педантичної точності. Головне завдання цієї армії — показна діяльність задля виконання плану, задля отримання премії, чергової «зірочки» на погонах та просто поставити галочку і закрити справу... Саме з цією показухою пов'язаний той факт, що обвинувальній системі країни потрібні лише кількісні показники, там немає місця людині, її реальним правам та свободам.

Я не зустрів в Україні подібних видань. Тому можу впевнено претендувати на авторство кращого посібника свого роду. Це чесно. Таку книжку не напише ані слідчий, ані прокурор, ані суддя. Її напише тільки адвокат. Адже саме ми маємо право говорити правду публічно. Це наша місія. Ми не боїмося керівників, бо не маємо їх, на нас немає жодних важелів впливу.

ОСОБИСТА ІСТОРІЯ

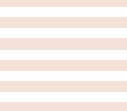
Скажу кілька слів про себе, щоб моя впевненість у власних твердженнях не здавалася самовпевненістю, а обізнаність у адвокатській діяльності та системі правосуддя загалом — теорією з чийось книжок.

Моя біографія тісно переплітається з прикладами із практики. Адже завдяки конкретним ситуаціям та людям, з якими мені доводилося працювати (приємними та не дуже), я став тим, ким є зараз...

Чому адвокатура? В цьому я бачу своє призначення. Кожна людина реалізує власну місію, трансформуючи її в ті цінності та принципи, яких вона дотримується у власній роботі, у взаємодії з колективом, у спілкуванні з людьми. Впевнений, що вам знайоме це відчуття. Кожен має займати своє місце у житті. Навіщо талановитого кондитера змушувати ремонтувати автомобілі? Кому з цього буде користь? Так і в мене. Роблю те, що виходить найкраще.

Ще у школі я знав, що хочу вивчати право. Чи було розуміння, хто такий юрист? Це суддя, прокурор, поліцейський, нотаріус, адвокат, співробітник Національного антикорупційного бюро і т.д. Тобто будь-який працівник правового поля держави. Всі ці спеціалісти

здобувають один фах — юрист, а надалі визначаються, ким саме вони працюватимуть.

Але я хотів саме захищати. Принципово. Я не хотів судити, тим паче — обвинувачувати. Нотаріальна діяльність здавалася мені рутинною та нецікавою. Інша справа захист обвинувачених, тих, хто потребує правової допомоги. Це завжди «живий» процес, діалог, пошук істини.

Вступив до університету, успішно його закінчив. Ще з третього курсу почав працювати за спеціальністю. Спершу я обіймав посаду молодшого юриста у столичній компанії, згодом — юриста, старшого юриста, заступника директора і т.д.

АДВОКАТ ЗА ПРИЗНАЧЕННЯМ

У 2010-му році я отримав диплом магістра та свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю. Це дало можливість займатися кримінальними справами, брати участь у судових процесах та захищати обвинувачених. Мене залучали до безоплатних справ. Так званий адвокат за призначенням або державний захисник. Він призначається державою, коли підозрюваний або обвинувачений не має коштів на власного адвоката. Так, процес неприбутковий, але він дав дещо більше — безцінний досвід у веденні справ, такий необхідний для моєї професії.

Від самого початку я зрозумів одне: зачіпок у справі можна знайти масу. Було б бажання...

Так складалося, що як адвоката за призначенням у більшості випадків мене залучали практично на стадії дебатів, коли потрібно виступити з останнім словом на засіданні, перед виходом суду до нарадчої кімнати.

У мене це викликало неабияке обурення та хвилювання, тому, щоб виграти трохи часу, я знаходив зачіпки, якими можна було повернути процес на кілька стадій назад. Це давало можливість вникнути в суть справи, знайти сумнівні докази, неспівпадіння, неправильне оформлення процесуальних джерел доказів.

По суті, будучи адвокатом за призначенням, попри всі стереотипи підозрюваних та відсутність будь-яких сподівань на державного захисника,

Я ПОЧАВ «ВАЛИТИ» СПРАВИ

У 2010-му події розвивалися досить стрімко. Шквал справ. Від навчання я вже відійшов, успішний початок кар'єри додавав упевненості у власних силах. І цікавила мене виключно адвокатура. Не можу стверджувати, що це була вкрай тяжка робота. Можливо, для когось, але не для мене.

За два дні до засідання часом доводилося долати 20 томів справи, досконало її вивчати. Такий собі екстрим, знаєте... А потім, із цією кашею в голові, генерувати ідею: як побудувати та поєднати докази, щоб потім можна було говорити про невідповідність звинувачень та виправдати свого підзахисного.

ВИЗНАННЯ ВИНИ. ВИГІДНА ПРОПОЗИЦІЯ СИСТЕМИ

Часто люди «прогинаються» під системою. Дуже велика помилка кожного, хто отримує папірець із гучною назвою «повідомлення про підозру» (чому «гучною»? бо тебе не підозрюють, а вже звинувачують у всіх земних гріхах, але про це мова піде далі, у розділі під назвою «Презумпція невинуватості») — це виносити самому собі вирок «винен» та підписуватися під усім, чого ти не робив. А якщо і робив — про це маєш знати лише ти, навіть не твій адвокат. А там ми ще подивимося, хто у чому винен.

Особливої жаги до перемоги на той час надавала фраза людини: «Я не скоював злочин, допоможи, будь ласка...» Навіть із тих справ, які мені давали за призначенням, легко було визначити, що обвинувачений (на той час — підсудний) протягом усього досудового розслідування та судового розгляду перебував без адвоката і не розуміє його справжньої функції та ролі в процесі. Часто після моєї появи людина говорила: «А навіщо мені тепер адвокат? Я вже зізнався в усьому, що можна...»

Практично це робилося так. Слідчий каже: «Береш на себе кілька крадіжок — обходимося малою кров'ю, менший строк тобі дамо!», підозрюваний і погоджується. Помітно, коли вся справа зацентована на визнанні вини.

НАВЕДУ ПРИКЛАД ЗІ СВОЄЇ ПРАКТИКИ

Людину звинувачують у тому, що впродовж дня вона вкрала близько 40 склоочисників у різних кінцях Києва. Свідків немає, як і здорового глузду. Запитую: «Твоя робота?» — «Ні, я тільки на Харківській пар п'ять взяв і все», — відповідає підозрюваний. — «Навіщо тоді на 40 підписався?» — «Бо менший термін обіцяли, я ж на іспитательном...». От вам і «домовилися». Хіба такою історією я для когось відкрив Америку? Щоправда, тут ситуація ускладнювалася тим, що підозрюваний мав умовний термін і міг заgrimіти по повній. Розгубленість, переляк і сумнівна «вигідна пропозиція» змушують людину брати на себе чуже.

Я обрав наступну позицію: мій підзахисний мав відмовитися від взятих на себе звинувачень, мотивуючи це тим, що раніше він був без адвоката. А це є порушенням Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. Наразі я його адвокат і маю повністю представляти інтереси обвинуваченого. Фізична неможливість одночасного перебування в тих місцях, про які писав прокурор, була очевидною. Окрім визнання вини, в справі не було майже нічого, навіть жодного потерпілого. Мені вистачило декількох засідань, аби розвалити те, що було написано в обвинуваченні і залишити клієнта на свободі. Зізнаюся, це було досить цікаво!

Врешті-решт судді почали посміюватися з прокурорів, які мене самі запрошували бути адвокатом за призначенням, адже я робив їм таку ведмежу послугу — «розвалював» справи, демонструючи їх некомпетентність. Тому мої зв'язки з прокуратурою обірвалися. Кому потрібен «товариш», який псує статистику?

Час ішов, політична влада змінилась, фаворити — теж. До мене звернулися для захисту слідчого, який заарештував Юрія Луценка. Захист слідчого в особливо важливих справах головного слідчого управління Генеральної прокуратури став однією з моїх перших серйозних справ. Люди такого рівня — еліта всього слідства. Я, молодий адвокат, зустрівся з ним та почув такі речі, від яких волосся стало дибки. Це вже згодом я звик до «внутрішніх течій» системи...

Справа закінчилась дуже успішно, ми закрили її повністю. Слідчого не було притягнуто до жодного виду відповідальності, а законність її закриття підтверджена українським судом. Зізнаюся, для цього треба було провести ювелірну роботу та вивчити все можливе за цією темою. Але воно було того варте. В подальшому з цим экс-слідчим, Сергієм Войченком (нині моїм другом) ми створили адвокатську компанію.

Наш перший офіс був у кабінеті однієї з поліклінік Києва. Бачити, як люди о 8-й ранку йдуть здавати аналізи, займати чергу до лікарів або ж із ваткою на безіменному пальці виходять з поліклініки — видовище не з найприємніших... Але це стимулювало якомога швидше виходити на інший рівень. Згодом ми переїхали до Печерського району, де орендували прекрасний офіс по сусідству з Печерським судом, нині тут розташовується Апеляційна палата Вищого антикорупційного суду. Спочатку це був один кабінет, потім — два, три. Наша команда вже налічувала до 20 працівників.

Ми почали брати участь у публічних процесах. До нас почали звертатися за правовою допомогою люди з різних сфер: політики, лікарі, чиновники, судді, колеги, священники, науковці і т.д. Серед таких справ було і є багато гучних, які розпочиналися з публічного висвітлення Генеральним прокурором або міністром нашого клієнта (деколи майбутнього) в ненайкращому, м'яко кажучи, світлі.

Наш вступ у справу завжди починався зі скандалу: слідчі, прокурори та судді пишуть скарги, прокуратура намагається розпочати досудові розслідування. Словом, із процесу нас намагаються «вибити» у будь-який спосіб.

Одного разу Голова Вищого антикорупційного суду подала на мене скаргу. Зі мною поділилися, що це була одна з її перших скарг. Вона вимагала, щоб мене притягнули до відповідальності, а натомість сама мало не поплатилася за втручання у правову позицію адвоката, що заборонено законодавством.

Настала мить, коли я зрозумів, що саме час подбати і про свій захист. У нашій справі дуже складно щось доводити. Тому, щоб тебе слухали, чули, розуміли, треба бути не просто адвокатом, а мати визнання серед колег.

2016 року було подано заявку на членство у Раді адвокатів міста Київ. Коли граєш у Вищій лізі, ти повинен мати неабияке підґрунтя, а участь в органах адвокатського самоврядування — це свого роду захисний тотем. Про нашу діяльність знають і у Генеральній прокуратурі, і у Верховному суді. Ми допомагаємо один одному. Це дало відчуття захищеності.

Адвокатура — це незалежний недержавний самоврядний інститут. Прокуратура і суд — державні органи, ієрархічно підпорядковані структури, над якими є влада завжди. Над адвокатурою такої влади немає. Тут — жодного представника чиновництва, який може притягувати до відповідальності, оцінювати якимось чином, допускати до професії, брати участь у кваліфікаційних іспитах адвокатів. Така модель є унікальною навіть порівняно з європейськими адвокатурами.

У країнах Європи представники Мін'юсту переважно завжди присутні в адвокатурі. Оскільки остання отримує державні дотації для існування, не рахуватися з думкою державних мужів там не вийде. Але варто

лише допустити Міністерство юстиції до адвокатури в Україні, одразу з'являться важелі впливу. Коли твоя позиція як адвоката (а адвокат — завжди опонент владі) не відповідає державним інтересам (а вона ніколи їм не відповідає), то сама ж адвокатура, яка б складалася з чиновників, докладала б усіх зусиль, щоб якимось чином конвертувати твою поведінку. На думку спадає відносно свіжий законопроект.

ЗАКОНОПРОЄКТ 9055, АБО ПСЕВДОПРИСЯГА АДВОКАТА

Представники попередньої влади (п'ятого президента України Петра Порошенка) намагалися запровадити закон, який передбачав таку собі «тонку формальність» — присягу адвоката. Тобто адвокат, отримуючи свідоцтво, мав присягнути...

Ось декілька основних її тверджень:

«Я, (ім'я та прізвище), урочисто присягаю:

Чесно і сумлінно забезпечувати право на захист й надавати правничу допомогу відповідно до Конституції України і законів України, бути відданим принципу верховенства права, сприяти здійсненню незалежного і безстороннього правосуддя, підтримувати повагу до суду, дотримуватися правил і засад адвокатської діяльності та адвокатської етики».

Це за текстом. Якщо ж простими словами, то ми присягаємо чесно і за законом захищати людські права — діяти відповідно до прин-

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

ципу верховенства права, робити все для того, щоб захищати. Нібито все як і має бути. Гучні красиві слова...

Але в нашу присягу намагалися запровадити одне речення, додавши туди текст:

«АДВОКАТ ПРИСЯГАЄ ПІДТРИМУВАТИ ПОВАГУ ДО СУДУ», А НЕПОВАГА ДО СУДУ, ЩО Є СУБСТАНЦІЄЮ ДУЖЕ І ДУЖЕ СУБ'ЄКТИВНОЮ, КОНВЕРТУЄТЬСЯ В ПОРУШЕННЯ ПРИСЯГИ.

А порушення присяги — це позбавлення свідоцтва, порушення присяги — це можливість замінити адвоката на адвоката із «державного резерву» та розвивати справу так, як буде вигідно зацікавленій стороні.

Насправді це була спроба переформатувати адвокатів України на кшталт адвокатів «ЛНР».

У нас є колега з Луганська. Він привіз кримінальний кодекс так званої Луганської народної республіки і приніс його до Парламенту. Чи то поглузувати хотів, чи то похвалитись... Значить, читає він:

«Не может быть защитником лицо, которое, злоупотребляя своими правами, препятствует установлению истины по делу, затягивает расследование или судебное разбирательство дела, а также лицо, которое нарушает порядок в судебном заседании или не выполняет распоряжений председательствующего во время судебного рассмотрения дела».

Нічого не нагадує? «Порошенківську» реформу адвокатури! Дякувати Богу, ми тоді спромоглися захистити себе і все залишити, як є.

АДВОКАТ ДОТИ Є АДВОКАТОМ, ДОПОКИ ВІН НЕЗАЛЕЖНИЙ

Час від часу, коли той чи інший український адвокат переходить дорогу не тому представнику законодавчої або судової влади, наші повноваження намагаються, м'яко кажучи, обмежити. За останні 6 років було більше двох спроб узурпувати адвокатуру, знову повернути її під державницьку політику, запровадити сюди представників державної влади або щось на кшталт моделі, яка існувала до 2012 року (адвокатура при Мін'юсті).

Якщо на захисника здійснюється хоча б якийсь вплив з будь-якого боку, він починає думати про себе, про власну безпеку. Коли під час судового процесу хочуть вивести з гри, то «лізуть у кишеню», перевіряють, чи чесно ти сплачуєш податки, як ведеш свої справи. Коли адвокат має досить активну позицію, вивчають його біографію, дивляться, де він живе, де навчався, чим займається, який у нього бізнес. Винюхують усе та копирсаються у білизні.

А знаходячи щось, одразу порушують справу і починаються «торги»: «здавай позиції клієнта, і ми залишимо тебе у спокої». Таких механізмів не повинно бути апріорі, але вони існують. На адвокатів постійно намагаються тиснути, відкривають кримінальні провадження, роблять усе, щоб знешкодити захисника.